

1. ΑΝΟΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡ_ΤΕΧΝΕΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 27/10/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 27/10/2018

Σελίδα: 1

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Ανοίγμα στην κοινωνία

Εκοστρατεία του **Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης** για τη θωράκιση του Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Ένα θαύμα αποκατάστασης είναι το παλιό αθηναϊκό σπίτι, στην οδό Θουκυδίδου 13, στην Πλάκα, όπου στεγάζεται το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης (ΜΙΕΤ). «Είναι από τα αθηναϊκά σπίτια που είχε περιγράψει ο Άρνης Κωνσταντινίδης», λέει ο ποιητής Διονύσιος Καψάλης, που είναι ο διευθυντής του ΜΙΕΤ. Εξω εισέλθει από την εσωτερική αυλή και φέρνω στον νου, πριν από πολλά χρόνια, τον αρχιτέκτονα Αλέξανδρο Καλλιγά να μιλάει στους δημοσιογράφους για το έργο της αποκατάστασης. Ήταν ένα δύσκολο εγχείρημα. Σήμερα, χαιρέται κανείς το φως όπως φιλτράρεται από τα παράθυρα της αυλής και γλυκαίνει την εσωτερική βύλη. Καθόμαστε στο γραφείο του Διονύση Καψάλη. Ένα έργο του Δημοσθένη Κοκκινίδη βρίσκεται στον κεντρικό τοίχο.

Με έχει φέρει εδώ ένα επείγον ζήτημα. «Ξεκινάμε μια εκοστρατεία συλλογής χρημάτων, έναν έρανο, για την επισκευή του κτιρίου του ΕΛΙΑ, που ανήκει στο ΜΙΕΤ», λέει ο Διονύσιος Καψάλης. Το ΕΛΙΑ είναι το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, που εμπνεύστηκε και οργάνωσε ο Μάνος Χαριτάτος, ως μια μοναδική κιβωτό τεκμηρίων του νεότερου ελληνικού πολιτισμού. Από το 2009, επί διοίκησης Αράπογλου, μετά την πρόταση του Μάνου Χαριτάτου, που έβλεπε το μέλλον, «συμφωνήσαμε για τη σύμπραξη». Εκτοτε, το ΜΙΕΤ/ΕΛΙΑ είναι ένας ισχυρός πόλος ιστορικής αυτογνωσίας, μοναδικός ίσως σε ευρωπαϊκό επίπεδο με αυτή τη φαισιονομία και αποστολή. «Μείζων προτεραιότητα είναι η βιοσφάλιση του παλαιού ακινήτου του ΕΛΙΑ, στην οδό Αγίου Ανδρέου 5, στην Πλάκα, καθώς περιλαμβάνει χάρτινους θησαυρούς που είναι εύλεκτοι». Φαινομενικά το κτίριο δείχνει γερό και εκπέμπει εκείνη την αθηναϊκή ευγένεια των αρχών του 20ού αιώνα. Αυτό οφείλεται σε τμηματικές εργασίες συντήρησης, αλλά το μεγάλο θέμα της πυρασφάλειας έχει μείνει πίσω. Ο προϋπολογισμός του ιδρύματος αδυνατεί να καλύψει το σύνολο των επισκευών.

Οι εργασίες

Παρ' όλα αυτά, το κτίριο της οδού Αγίου Ανδρέου 5 στεγανώθηκε και επισκευάστηκε. Υπήρξε στατική υποστήριξη από το υπόγειο προς τα πάνω. Από τον προϋπολογισμό του ΜΙΕΤ δημιουργήθηκαν φέρουσες βιβλιοθήκες, η πρόσφιξη αποκαταστάθηκε με φροντίδα της Εθνικής

ΕΥΑΓΓΕΛΗ ΜΠΟΡΑΝΗ

Η πρόσοψη του κτιρίου του ΕΛΙΑ στην Πλάκα. Το ΜΙΕΤ αγωνίζεται να προστατεύσει το κτίριο για το μέλλον.

Διοργανώνεται μεγάλη δημοπρασία εικαστικών έργων που προσέφεραν φίλοι ζωγράφοι, καθώς και συναυλία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

κής Τραπέζης και η στέγη συντηρήθηκε με ιδιωτική χορηγία. Αλλά η θωράκιση απέναντι στο μέλλον δεν έχει ολοκληρωθεί και η ευθύνη είναι μεγάλη. Οι επισκευές κρίνονται απαραίτητες για τη διάσωση του κτιρίου, τη σωστή φύλαξη των συλλογών και την ασφάλεια των εργαζομένων και των ερευνητών που μελετούν στα αναγνωστήρια (το απέναντι κτίριο του ΕΛΙΑ ανήκει στο Ριζάρειο Ίδρυμα και έχει επισκευαστεί παλαιότερα με συνδρομή του Ιδρύματος Στ. Νιάρχος).

«Αρχικά απευθυνθήκαμε στην Εθνική Τραπέζα, τη μητέρα-εταίρεια, για οικονομική συνδρομή. Όμως υπήρξε γραφειοκρατική εμπλοκή αλλά και ουσίας, καθώς το κτίριο δεν ανήκει στην Εθνική αλλά στο ΜΙΕΤ», λέει ο Διονύσιος Καψάλης. «Δεν μπορεί να εντάξει το έργο στις τακτικές επισκευές των κτιρίων της. Μας βοηθούν οι τεχνικές υπηρεσίες, με επιστάσια και επιβλεψη, αλλά αδυνατούν να αναλάβουν το κόστος συνολικής αποκατάστασης. Απευθυνθήκαμε τότε στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΤΕ. Η επικοινωνία ήταν

ΕΥΑΓΓΕΛΗ ΜΠΟΡΑΝΗ

Ο διευθυντής του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης Διονύσιος Καψάλης στον χώρο της βιβλιοθήκης του ΕΛΙΑ (Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο), στην οδό Αγίου Ανδρέου 5.

άριστη, παρουσίασε πλήρη μελέτη σε πλήρη φάκελο. Ημιασαν έτοιμοι να ξεκινήσουμε αν εξασφαλίσαμε τη χρηματοδότηση». Ο προϋπολογισμός, βάσει της μελέτης που έχει ετοιμάσει το ΜΙΕΤ, ανέρχεται σε 650.000 ευρώ με τον ΦΠΑ.

ΕΥΑΓΓΕΛΗ ΜΠΟΡΑΝΗ

Ιδιαίτερα σιμοσφαιρικό και γεμάτο κειμήλια και χάρτινους θησαυρούς είναι το κτίριο του ΕΛΙΑ.

Υπάρχει έτοιμη μελέτη προϋπολογισμού 650.000 ευρώ για την πλήρη προστασία του παλαιού κτιρίου του ΕΛΙΑ.

απόφαση να αναπτύξει εξωστρέφεια και να απευθυνθεί στην κοινωνία. Είναι και ένας τρόπος «να προβληθεί το έργο του ιδρύματος». «Ετοιμάζουμε σειρά δράσεων αποβλέποντας να συγκεντρώσουμε χρήματα», λέει ο Διονύσιος Καψάλης. «Να προβάλουμε συγχρόνως και το πρόβλημα και τη φυσιογνωμία μας. Απευθυνθήκαμε σε φίλους εικαστικούς καλλιτέχνες που εκτιμούν το ίδρυμα και τους ζητήσαμε να μας χαρίσουν ένα ή περισσότερα έργα, προκειμένου να οργανώσουμε μια δημοπρασία με στόχο να διατεθούν όλα τα έσοδα υπέρ τω σκοπού».

Η δημοπρασία των έργων ζωγραφικής θα γίνει από τον οίκο του Πέτρου Βέργου και όλα τα έργα θα εκτεθούν από τις 15 Νοεμβρίου στο Μέγαρο Εὐνάρδου του ΜΙΕΤ, κοντά στο Εθνικό Θέατρο. Ανταποκρίθηκαν σημαντικοί εικαστικοί, όπως ο Γιώργος Ρόρρης, Γιάννης Ψυχοπαίδης, Δημοσθένης Κοκκινίδης, Ειρήνη Ηλιοπούλου, Θανάσης Μακρής, Αλέξης Κυριόπουλος, Ρόμπερτ Μακέμ, Αλέκος Λεβίδης, Μάρκος Καμπάνης, Μιχάλης Μανουσακάς, Χρήστος Μποκόρος,

Χρόνης Μπότοσγλου, Μιχάλης Κατζουράκης, Τάσος Μαντζαβίνος, και πολλοί ακόμη, ενώ παραχωρήθηκαν επίσης έργα του Ανδρέα Βουρλούμη, του Θόδωρου, του Γιώργου Μαυροΐδη... Αυτή η εντυπωσιακή συστράτευση δείχνει αυτό που λέει και ο Διονύσιος Καψάλης, ότι το ΜΙΕΤ επικοινωνεί με τους φυσικούς αποδέκτες του.

Ευαισθητοποίηση

Αλλά να που το «πρόβλημα» δημιουργεί την ευκαιρία του ανοίγματος στην ευρύτερη κοινωνία. «Είναι σημαντικό να μας γνωρίσουν περισσότερο», λέει ο Διονύσιος Καψάλης. Το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου θα διοργανωθεί επίσης συναυλία στην Αίθουσα «Δημήτρης Μπτρούπουλος» στο Μέγαρο Μουσικής, στην οποία προσκλήθηκαν φίλοι μουσικοί, όπως η Μαρία Φαραντούρη, η Ντόρα Μπακοπούλου, ο Νίκος Ξυδάκης κ.ά. Είναι η πρώτη φορά που το ΜΙΕΤ δημιουργεί τέτοια γεγονότα ευαισθητοποίησης.

Με πόλους την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, με βιβλιοπωλεία και εκθεσιακούς χώρους, το ΜΙΕΤ συνεχίζει μια παράδοση μισού και πλέον αιώνα. «Το 2016, για να τιμήσουμε τα 50 μας χρόνια», λέει ο Διονύσιος Καψάλης, «είχαμε προβάλει ένα επετειακό ντοκιμαντέρ στο Αμφιθέατρο "Θεόδωρος Καρατζάς". Ήταν και μια ευκαιρία να συνομολώσουμε με το Δ.Σ. της Εθνικής, να γνωρίσουν το ΜΙΕΤ».

Τυπικά το έτος ιδρύσεως είναι το 1966, όταν ο Γεώργιος Μαύρος, διευθύνει τότε τις ΕΤΕ, αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να συστήσει το ΜΙΕΤ και να τοποθετήσει διευθυντή τον Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλη και εκλεκτό Δ.Σ. Όλα αυτά ναυάγησαν με τη δικτατορία, αλλά το ΜΙΕΤ επανασυστήθηκε επί της ουσίας το 1974, πάλι από τον Γεώργιο Μαύρο, που ήταν αντιπρόεδρος της κυβέρνησης εθνικής ενότητας, με τον Εμμ. Χ. Κάσδαγλη και πάλι διευθυντή. Το τεράστιο έργο που έχει επτελέσει το ΜΙΕΤ συνεχίζεται, αλλά ο καιρός έχουν αλλάξει. «Υπάρχει διεθνές ρεύμα απαξίωσης των ανθρωπιστικών σπουδών», λέει ο Διονύσιος Καψάλης. «Η επιβίωση όμως των ανθρωπιστικών σπουδών είναι θέμα επιβιωσιμότητας των θεσμών. Δεν νοείται ζωντανή δημοκρατία χωρίς το πνεύμα αυτό. Για εμάς, είναι στόχος να μπορούμε να υπάρχουμε και να προσφέρουμε έργο και όστερα από 20 και πλέον χρόνια. Είναι θέμα συνέχειας, που γίνεται επαπτική, καθώς υπάρχει τεράστιο έλλειμμα σε θέματα ιστορικής αυτογνωσίας».